

Etkinlikler - Voyvoda Caddesi Toplantıları 2008-2009

A. SİYASİ İKTİSAT SÖYLEŞİLERİ

Her ayın birinci çarşamba günü 18:30-20:30 saatleri arasında, kültür ve medyanın siyasi iktisadi işleniyor.

● **5 Kasım 2008** - Prof. Dr. Orhan Tekelioğlu

Reality Sovlarda Kültürün Melezleşmesi

Global bir format olan reality şovların Türk TV'lerinde yaygınlaşması ve izleyici bulması, global medyanın zaferi olarak algılanabileceği gibi, kültürel "direnişin" ya da hızlı bir lokalizasyon (yerelleşme) sürecinin göstergesi olarak da okunabilir. Kuramsal açıdan bakıldığında ise kültürel beğeni ve tercih olarak gitgide "melezleşen" bir izleyiciden söz edilebilir. "Melezleşme" sürecini, hem ithal edilen ve uyarlanan programlar temelinde, hem de programların mutasyon sürecinde izleyebiliriz. Konuşmada, kültürel beğenideki değişimler, TV'lerdeki reality şovlardan örnekler verilerek irdelenmeye çalışılacak.

● **3 Aralık 2008** - Doç. Dr. Aslı Tunç

Medya Demokrasinin Neresinde?

Demokrasinin şekillenmesi, ulusaldan küresele her boyutta medyanın nasıl kullanıldığıyla doğrudan ilintilidir. Medya sektöründeki yapılanma, ifade özgürlüğünün sınırlarını çizen yasal düzenlemeler, medya teknolojileri ve siyasal kurumlar arasındaki etkileşimin siyasete yansımaları, politika, sosyoloji ve medya çalışmalarının kesiştiği yerde durur. Bu noktadan yola çıkan "Medya Demokrasinin Neresinde?" başlıklı konuşmada, medyanın demokratikleşme sürecindeki rolü ve etkisi ele alınacak, konu Türkiye özelinde ve kıyaslamalı olarak tartışılacak.

● **7 Ocak 2009** - Prof. Dr. Sevda Alankuş

Medyada Kadın / Beden Temsil (Siyaseti)

Kadının ve diğer niteliksel/niceliksel azınlıkların ya da madunların yaygın medyada temsil(siyaset)i önemli bir sorun alanını oluşturuyor. Medyada bütün madunlar kadına atfedilenler üzerinden temsil ediliyor; yani, madunlar medyada ya kadınlar gibi temsil edilmiyor, ya da "kadınlar gibi" temsil ediliyor. Çizilen bu sorun alanı içinde sunuşun konusunu, ataerkinin yeniden-ürettiği bir alan olarak, yaygın medyada kadınların ve onların göstereni olarak bedenlerinin temsil(siyaset)i aracılığıyla kurulan iktidar ilişkilerinin açığa çıkarılması oluşturuyor. Çeşitli medya metinlerinden örnek verilerek, medyanın dilinin erilliği, kadının eksik ve eksikli temsilini, kadın bedeni üzerinde kurulan ataerkin trafik sergileniyor. Kadınlar ve bütün öteki madunlar için başka bir dil ve temsil siyasetine duyulan gereksinimin altı çiziliyor.

● **4 Şubat 2009** - Doç. Dr. Halil Nalçaoğlu

"Arşivselliliğin" Kapanışı: Toplumsal Hafıza ve Arşiv Olarak İnternet

Arşiv, standart modern anlamıyla, "hatırlamak üzere bilinçli olarak unutmak" şeklinde tanımlanabilir. Bu tanıma takip eden modern arşivciler, geçmişe tanıklık eden belgeleri geri çağırabilmek için kılı kırk yaran kompleks bir topoğrafya yaratır. Ancak, bu tanım ve onu izleyen operasyon, birbirleriyle özgül bir ilişkiye giren, kutuplarında yaşam ve belge bulunan bir diyalektiğe dayanır: İlki ikincisinden büyüktür ve ikisi arasında bir zaman aralığı bulunur. İçinde bulunduğumuz zamanlarda, internet sayesinde bu diyalektikte radikal bir dönüşüm gözlemliyoruz. Nihai arşiv olarak algılanan internet, terimlerinin girdiği ilişkileri dönüştürmek suretiyle anılan diyalektiği yerinden ediyor. İçinde bulunduğumuz zamanlar derken, öncelikle giderek artan sayıda yaşam alanının ağırlıklı olarak internet üzerinden elektronik enformasyon işleme ve saklamaya tâbi olduğunu kastediyoruz. Bunun yanı sıra, yaşantılarımızı birçok durumda "expost facto" belgelemek yerine, deneyimlerken belgeliyor ya da belgelerken deneyimliyoruz. Bu çalışmada, arşivselliliğin bu zaman dilimindeki statüsünü kuramsallaştırırken, dört temel önerme üzerine yoğunlaşmayı amaçlıyorum: (1) adına "enformasyon eşdüzeltimi" (information levelling) diyebileceğimiz bir süreç nedeniyle günümüzde arşiv inşa etmek "kullanıcı cemaatlerin" ihtiyaçları bağlamında giderek güçleşmektedir; (2) insan deneyimini oluşturken belgeleme pratiği, modern arşivselliliğin temellerini ortadan kaldırmaktadır; (3) internet, sakladığından fazlasını çoğaltır, internetin bu ikinci işlevi ilkinin önemini azaltmaktadır; sonuç olarak (4) enformasyonel kültürün baskıları altında "modern arşivselliliğin" kapanma evresine girdiğini ve arşiv nosyonunun yeni bir kuramsal ve etik çerçeveye ihtiyaç duyduğunu iddia edebiliriz.

● **4 Mart 2009** - Prof. Dr. Haluk Şahin

Değişen İletişim Teknolojileri ve Yurttaşlık

Yeni iletişim teknolojileri, veri toplamayı ve iletmeyi çok kolaylaştırdı. Özellikle, "20. yüzyılın son çeyreğinde iletişim biçimlerinde yaşanan köklü değişimlerden toplum, kurumlar ve bireyler ne ölçüde, nasıl etkileniyor?" sorusu büyük önem kazandı. Bu ve benzeri sorular, profesyonel araştırmacılar, akademisyenler ve medya mensupları kadar sıradan yurttaşları da yakından ilgilendiriyor. Yurttaş, enformasyon bolluğu çağında, çoğu toplumda, kendisini şaşkın hissediyor. Konuşma kapsamında, enformasyon bolluğunun demokrasi açısından ortaya çıkardığı yeni durumlar nelerdir, mesaj aktarımının kolaylaştığı yeni dünyada hangi sorunlar ortaya çıkıyor gibi sorular cevap buluyor. Bunun yanı sıra, yarının iletişim dünyasında Türkiye'yi bekleyen muhtemel sorunlar ve Türk insanının önündeki yeni ufuklar tartışılıyor.

● **1 Nisan 2009** - Yard. Doç. Dr. Deniz Ünsal

Eğitim ve Eğlence Arasında Müze

Medya ve iletişim teknolojilerinin bizi çepeçevre sardığı, gündemin ve görüntülerin hızla akıp geçtiği, değişimin hızını yakalamakta zaman zaman geciktığımız bir çağda; müze, binası, içeriği, tarihi ve işleviyle zamana ayak uydurması gereken bir kurum olarak algılanıyor. Dünyada ve Türkiye'de bir süredir, müzelerin çağdaş bir görünüm kazanmasının, bu kurumların halka kaliteli hizmet sunmasıyla mümkün olacağı tartışılıyor. Kaliteli hizmetler, çoğu zaman hoşça vakit geçirmeyi sağlayacak etkinlikler, ziyaretçiyi etkileşimi güçlendirecek mekân ve sunuş olarak öne çıkıyor. Bunun yanında, alışverişin müzelerle hem bir canlılık getireceğine hem de maddi kaynak sağlayacağına inanılıyor. Bir kültür kurumu olan müzelerin kaliteli ürünler satan dükkanları, kafeleri, eğitim atölyeleri, gösterim mekânları ve benzeri ziyaretçi hizmetleri, çağdaş müzeciliğin gereği olarak görülüyor. Müzeler medyanın ve alışveriş mekânlarının rekabeti karşısında, eğitim ve eğlence arasındaki dengeyi tutturdıkları sürece geçerliliğini koruyabilecek gibi görünüyor.

Müzelerin eğlence ve alışverişe olan yakınlıklarını, 20. yüzyılın sonunda tüm dünyayı etkileyen sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmelerin bir sonucu olarak değerlendirmek mümkün, ama yeterli değil. Meşruluğunu ispatlama çabasındaki modern müzenin ortaya çıkışından itibaren var olan bu akrabalık, bir eğitim kurumu olarak günümüzde çağdaş müzeciliği -yeni müzeciliği- tartışırken bize yol gösterici olacak. Sunumda, tarihten, günümüzden, dünyadan ve Türkiye'den örneklerle, müzeciliğin eğitim ve eğlence arasında gidip gelen serüvenini ve varlığını devam ettirme yolunda üstlendiği işlevleri konuşacağız.

● **6 Mayıs 2009** - Marcus Graf

İmaj Her Sevdik - Her Sev İmajdır

Bugünün Görsel Kültüründe Medya ve Sanatın Yapıcı ve Yıkıcı Fonksiyonları Hakkında
Bugünün dünyası bir televizyon ekranı gibi yassı. Bu ekranın üzerinde, çeşitli gerçekliklerin bulanık yansımalarını görüyoruz. Sayılamayacak kadar çok bilgi biçimi, varlığımızın hâlihazırda durumunu aksettiremeyen imajları parçaladı. Metinsel bir toplumdaki görsel bir topluma doğru değişim geçirdiğimizden, esasen sermayenin ticari çıkarları doğrultusunda oluşturulmuş imajlar hegemonyasının üstesinden gelmek zorundayız. Görsel iletişim ve medya tasarımı, yozlaşmış estetiğin bolluk ülkesinin sakinlerini beslediği kusursuz dünyaların yanıltıcı röprodüksiyonlarını yaratır. Yine de günümüzün sanatçıları, bizim heterojen ve çoğulcu gerçekliklerimizden oluşan görsel kültürü hâlâ gözlemliyor, analiz ediyor ve eleştiriyor. Kültür ve sanat uzmanları hâlâ statükoya muhalif tavır alıyor ve içinde yaşadığımız çevreyi biçimlendirmekte etkin şekilde rol oynuyor. Fırsatları olacak mı? Bunu tartışmaya değer...

● **3 Haziran 2009** - Prof. Dr. Hasan Bülent Kahraman

1999-2009: Türkiye'de Kültürün Siyaseti, Siyasetin Kültürü

1990'lardan itibaren Türkiye'de yeni bir siyasal oluşum kendisini göstermiş ve 2002 seçimleriyle birlikte somutlaşmıştır. Ne var ki bu, sadece siyasetle açıklanacak bir dönüşüm değildir. Aynı dönemin kültürel oluşumları izlendiğinde, yeni bazı göstergelerle karşılaşmak mümkündür. Bu durum, popüler kültürün yeni bir sosyolojiden beslenmesidir ki, yeni siyasal dönemi hazırlayan dinamik de aynı sosyolojik kaynaktan beslenmektedir. Yeni göçerlerin ortaya çıkması, kökleri 1980'lerin ortasına kadar geriletebilecek çoğulculuk, kimlik, tanıma ve fark politikaları ile bunların büyük toplum kesimleri tarafından siyasal-kültürel talepler şeklinde ortaya çıkması, bu dönemin belirleyici unsurları arasındadır. Böylelikle Türkiye Cumhuriyeti devlet ve toplum olarak kuruluş yıllarından sonra ilk kez bu ölçekte bir kimlik-siyaset etkileşimine maruz kalmış ve bunun sonuçlarını yaşamaya başlamıştır. Konuşma, bu dinamiklerin çözümlenmesi ve irdelenmesi üstüne kurulacak.

B. İSTANBUL SOHBETLERİ

Her ayın ikinci çarşamba günü 18:30-20:30 saatleri arasında, İstanbul'un kentsel dönüşümü konu ediliyor.

● **8 Ekim 2008** - Yard. Doç. Dr. Asu Aksoy

Tarlabası Yenileme Projesi: Küresel İstanbul'un Yeni Kent Siyaseti

Beyoğlu Belediyesi tarafından 2007 yılında ihalesi gerçekleştirilerek uygulamaya giren Tarlabası Yenileme Projesi, kentsel dönüşümde karşı karşıya olduğumuz yeni kent siyasetinin öncelikleri ve hedefleri konusunda çok iyi bir fikir veriyor. Konuşmada, Tarlabası projesi üzerinden "kentin nezhileştirilmesi" şeklinde özetlenebilecek kent siyaseti yükselen bir yerel yönetim girişimciliği şeklinde değerlendirilerek, sosyal sonuçları itibarıyla bu yeni akım irdelenecek.

● **12 Kasım 2008** - Prof. Dr. Semra Somersan

Sulukule'de Direniş ve Yıkım

Sulukule, İstanbul'un tarihi Biza ns duvarlarının yanı sıra, Topkapı-Edirnekapı arasında uzanan ve çoğu Romanların yaşadığı bin yıllık tarihi bir mahalle. Geleneksel olarak buradaki Romanları İstanbul'un diğer yerlerinde yaşayanlardan ayıran özellik, çok önemli bir kısmının, 3-4 yaşından başlayarak babaları ve diğer üstatlar tarafından eğitilip kendi türlerindeki müziğin ustaları olması; çalgı çalarak İstanbul'un eğlence sektörüne renk katıp hayatlarını kazanması. Erkekler bateriden yaylı sazlara, davul ve kemandan flüte kadar çeşitli aletler kullanıyor, kadınlar ise yakın zamana kadar erkeklerin çaldığı müziğe dans ederek ve veya şarkı söyleyerek eşlik edip hayatlarını kazanıyordu.

Ancak buralı Romanlar için hayat hep kıyıda köşede yaşandı. Sulukule'nin ve müziklerinin namı nerelere kadar yayılırsa yayılsın, devlet, polis, siyasetçiler ve belediyeler mahalleyi ve mahallelileri rahat bırakmadı. En az beş yüz yıldır burada yaşayan Sulukulelilerin yaşam alanı, 1950'lerden başlayarak küçültüldü. Bir kısmı Vatan-Millet caddelerinin yapımında kullanıldı. Sulukule Topkapı'dan güneye Edirnekapı'ya geriledi. 1970 ve 1980'lerde, dansları, müzikleri, mahalledeki küçük eğlence evlerinde İstanbullular için yaptıkları sazlı sözlü, danslı "oturak âlemleri" yasaklandı. 2005'ten başlayarak da "Avrupa Birliği'ne uyum amacı" ile kentteki "yozlaşmış semtlerin yenilenmesi" projesi ve Anakent Belediyesi'nin planlamasıyla, mahalle yıkılarak turistik bir merkez haline getirilmeye çalışılıyor.

Sohbet toplantısında, Sulukule'nin bu son dönüşümü, soylulaştırma ve mahallelinin buna direnişi açısından incelenecek.

● **14 Ocak 2009** - Burçin Altınsay

Fener ve Balat Semtlerinde Kenttsel Koruma ve İyileştirme Denevimi: Fener ve Balat Semtleri Rehabilitasyon Programı

İstanbul tarihi yarımadasının parçası olan bu semtlerde, 19. yüzyıl sonu yapılarından oluşan sivil mimari doku içindeki 121 yapı restore edildi. Söyleşide, bu ölçekte kentsel iyileştirme uygulamalarının ilk örneğini oluşturan "Fener Balat Semtleri Rehabilitasyon Programı" çerçevesinde, restorasyon projesi, ihale, uygulama; kurumsal ve sivil katılım sorunları ve çözümleri ele alınacak.

● **11 Şubat 2009** - Yard. Doç. Dr. Ayfer Bartu Candan- Yard. Doç. Dr. Biray Kolluoğlu

Kentsel Dönüşüm Sürecinde Yer Değiştiren Yoksulluk

İstanbul'da son yıllarda "kentsel dönüşüm" kapsamında sürdürülen projelerin önemli bir kısmı "gecekondu dönüşüm projeleri" adı altında yapıyor ve kent yoksullarını hedef alıyor. Dönüşüm projelerinin asıl amacı, sürecin baş aktörleri olan Büyükşehir Belediyesi, yerel belediyeler ve Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından, kent yoksullarının konut sorununu ortadan kaldırmak, onlara daha iyi yaşam koşulları sunmak olarak belirtiliyor. Konuşmada, bu iddialarla Küçükçekmece Belediyesi sınırları içinde inşa edilen Bezirganbahçe toplu konutlarında sürdürülen saha çalışmasından yola çıkılarak, kent yoksulluğunun yeni mekanları ve nitelikleri tartışılacak. Kent yoksullarının konut sorununu çözmek iddiasıyla devreye sokulan kentsel dönüşüm ve toplu konut projelerinin, bu iddiaların aksine yeni yoksulluk biçimleri ortaya çıkardığı, şehri topyekün bir soylulaştırmaya doğru götürdüğü ve bunun aslında yoksulluğun kentte yer değiştirmesi süreci olduğu konuları üzerinde durulacak.

● **11 Mart 2009** - Yard. Doç. Dr. Dilek Erden

Haliç'te Dönüşüm ve Tarihsel Süreklilik

Haliç, İstanbul'un mekansal, sosyal ve ekonomik değişimi içinde, her dönemde yönetimlerin ve özel girişimcilerin ilgi odağı oldu. Coğrafi konumu, korunaklı bir liman oluşu, üst üste birçok dönemin izlerini taşıması, sahip olduğu kültürel ve etnik çeşitlilik, tüm bu kriterler içinde belki de en önemlisi olan İstanbul kentinin merkezinde yer alması ve Galata ile Tarihi Yarımada gibi iki önemli tarihi merkezi birbirine bağlaması, Haliç'in stratejik önemini artırıyor. Küresel dinamiklerin etkisi altında, kent yönetimlerinin, dünya kentleri içinde bir yer edinmek ve kente yeni bir imaj kazandırmak için kendine mekanlar yaratması ya da arayışı süreci içinde, Haliç, sahip olduğu tarihsel kimlik ve gelişme potansiyeli nedeniyle birçok projenin hedefi haline geldi. Bütün bu projelerin birbirlerini ve Haliç'in tarihsel sürekliliğini nasıl etkilediği ise önemli bir tartışma konusu.

● **8 Nisan 2009** - Özcan Biçer

Yenikapı'da Yenileme Projesi

Biçer, Marmaray projesi ile başlayan, gündün güne birbirinden önemli ve dikkat çeken değerlerin gün ışığına çıktığı Yenikapı Bölgesi'nde gerçekleştirilen projeler hakkında bilgi verecek. DLH tarafından yürütülen Marmaray Projesi ve bölgeye olası etkileri, İBB'nin yapmak istediği Anadolu Metrosu hattı ve Transfer Merkezi, inşaat sırasında yapılan arkeolojik kazılar ve bu kazılarda bulunan kültür varlıklarının geleceğine ilişkin öngörüler konusundaki bilgilerini aktaracak. Yenileme projesinin vizyonu, yapılan çalışmalar ve yaşanan sorunlardan kesitlerle, projenin sivil katılım sürecini anlatacak. Şimdiye kadar yürütülen projelerle karşılaştırma yaparak, Yenikapı Proje Modeli'nin farkını anlatıp katılımcıların görüşünü alacak, projeye ilgi duyan kişi ve kurumların sürekli katılımının sağlanması için nasıl bir işbirliği modeline ihtiyacımız olduğunu tartışmaya açacak.

● **3 Mayıs 2009** - Yard. Doç. Dr. Ebru Firidin Özgür

İstanbul'un Konut Alanlarında Yeni Eğilimler

Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik anlamda büyük değişimler geçirdiği son 25 yılda, İstanbul'un konut alanları da bu süreçten etkilendi. Projelendirilmemiş olan bu dönüşüm, daha çok piyasa süreçlerinin gidişatına terk edilmiş gibi görünüyor. 25 yıl öncesine göre bugün, İstanbul'un farklı tipolojiler içinde ele alınabilecek farklı konut alanlarının farklı yönlerde değişim geçirdiği, ya da yeni konut alanlarının farklı eğilimlere göre biçimlendiği gözleniyor. Tarihi konut alanları, merkezi konut alanları, yeni gelişen alanlar ve gecekondu dönüşürmüş konut alanları, günümüzde farklı etkenlerin tetiklemesiyle bir dönüşüm süreci yaşıyor. Tüm süreç birlikte ele alındığında, İstanbul'un gelişme dinamikleri açısından toplumsal, çevresel ve ulaşım ile ilgili sorunları da beraberinde getiriyor.

● **10 Haziran 2009** - Doç. Dr. Murat Cemal Yalçın

Kentsel Dönüşümü ve Kentsel Muhalefeti. Kent Hakları Üzerinden Düşünmek...

Kentsel dönüşüm bir terim olarak değerlendirildiğinde, kent içerisinde kenti yapan faktörler üzerinde yaşanan bir değişim sürecine karşılık geliyor. Bu süreç planlı-projeli olabileceği gibi, çoğunlukla kendiliğinden de gelişir. Bu geniş anlamı içerisinde kentsel dönüşüm, kentte değişime karşılık gelen her şeydir ve insanlık tarihine içkindir.

Ancak son yıllarda, özellikle metropoliten kentlerde yaşanan kentsel dönüşüm süreçleri, makro düzeyde yaşanan ekonomik yeniden yapılanmanın, bir diğer deyişle kapitalizmin yeniden üretilmesinin mekânsal tezahürü olarak kabul edilmelidir. Sermayenin birikim rejimi değişmiş, kent toprakları rejimin önemli bir parçası haline gelmiş, kentsel dönüşüm de bu sürecin önemli araçlarından birisi olarak tanımlanmıştır.

Diğer yandan, "insan için kent" sloganından beslenen "kent hakkı" kavramı üzerinden kentsel dönüşüm ve insan ilişkisi düşünüldüğünde, ciddi bir özne sorunu tespit edilir. Kentsel dönüşüm uygulamalarının, kullanıcı öznelerinden ziyade yeni kullanıcılar/yaşayanlar hedeflemesi ve ancak bu şekilde yeni birikim rejimine hizmet edebilmesi, kentsel dönüşümün yeni versiyonunu kabul edilemez hale getirir. Ne mekân ne de iktisat için mekân tasarlanamaz, yapılması gereken mekânı yeniden insan için kurgulamaktır ve kent hakkı kavramı bu yeniden tahayyülün başat ögesi olmaya adaydır.

Kentsel dönüşümün bu kabul edilemez hali karşı sında giderek güçlenen bir muhalefet oluşmuştur. Kentsel dönüşüm süreçlerine farklı motivasyonlarla karşı çıkan bu parçalı muhalefetin de, söylemini kent hakkı kavramı üzerinden yeniden düşünme zamanıdır.

C. KENT VE EDEBİYAT SÖYLEŞİLERİ

Her ayın üçüncü çarşamba günü 18:30-20:30 saatleri arasında, yazarını doğuran kentler üzerine konuşulacak

● **22 Ekim 2008** - Selim İleri

Anılar Arasında İstanbul

"... İstanbul'u yazmak istiyorum. Dostlukların Son Günü'ndeki hikayelerde pek de bilincine varmadan yazdığım İstanbul'u. Kaybolan, değişen özelliğini, anlamını yitiren şehri, çocukluğumun İstanbul'unu. Aslında ayrıntıları, kent kültürünü var eden her şeyi. Kolay bir iş değil bu. Alçakgönüllüce yazmak istiyorum, çocukluğun duyarlılığıyla, çocukluğun bakış açısı gönlüyle. Araya okumalar karışıyor; bu kez okuduklarımın etkisi! İstanbul'u anlatmış yazarlar, bir öykünün, bir romanın birkaç satırı bazen... Sayısız çağrışım getiriyor hepsi. Bana öyle geliyor ki, çılgınca bir girişim: elim kalem tuttukça, İstanbul yazıları yazmam gerekecek."

Selim İleri'nin bir mektubundan, Yıldızlar Altında İstanbul, Doğan Kitap 2003.

● **19 Kasım 2008** - Hulki Aktunç

İstanbul'u Bul Bana

Üzerlik dedi ki: Git artık Hulki. Biz üzüntü bile duyamıyoruz gerçekten. Bu sokakta tek aile kalmadı. Buralarda çocuk sesi yok artık. Kara kalabalık, işportacılar, birbiri üzerine yığılmış, sokaklara taşmış dükkanlar, küçük tüccarlar ve küçük alıcılarından başka kimse kalmadı.

Boynumu eğdim, gittim. Şimdi, "adınız geliyor aklıma."

Hulki Aktunç, "Üzerlik Sokağı ya da 'Sevdiğim Sokak Adları Gibi'," deneme.

İstanbul Sokakları, 101 Yazardan 101 Sokak, YKY 2008, sayfa 157.

● **17 Aralık 2008** - Füzuran

Ben İstanbul'un Doğumlusuyum

İstanbul'un doğumlusu iseniz, o kente bir sokağı anlatmanızı isteyen öneriyi evetledinizse bence işiniz çok zordur. Bu kenti yaşayanların odaklanacakları bir nokta elbette vardır. Ya benimki...

Evet, ya benimki...

Füzuran, "Tomurcuk Sokak", deneme. İstanbul Sokakları,

101 Yazardan 101 Sokak, YKY 2008, sayfa 128.

● **21 Ocak 2009** - Tahsin Yücel

İçimizdeki Kentler

Hiç kuşkusuz, kimi yazarların sık sık vurguladığı gibi, bu aşkın, daha şimdiden, İstanbul'u İstanbul olmaktan çıkardığı söylenebilirdi, ama bu kentin Niyorklu Temel'in girişimlerinden çok önce ortadan silindiği, dahası, kendi girişimleri sonunda, bir öykünü olarak bile daha kişilikli bir kente dönüşeceği, ayrıca tam bir öykününden de söz edilemeyeceği düşüncesindeydi. Bir kez daha "Biz hele ötekileri dikeduralım" diye yineledi, sonra da elinde olmadan gülümsedi.*

Tahsin Yücel, Gökdelen, Can Yayınları, 2006, s. 33-34.

● **18 Şubat 2009** - Mario Levi

İstanbul'da Bir Yazar Olarak Yaşamak

İBenim İstanbul'um bir masaldı... Bu masa l benim hikayemdi... Bu masal "onların" hikayesiydi... Bu masal bizim hikayemizdi... Bu masal sizin hikayenizdi... Bu masal, kendini, kendi şehrinde yabancı hissedenenlerin hikayesiydi. Bu masal, tüm yaşamlara karşın, Boğaz'ın sularını bir ana rahmi gibi görmek istememin hikayesiydi... Bu masal yanlış bir kulaçta ya da kürek sallayışta, o akıntıların biri tarafından yutulmaktan, bambaşka bir denize sürüklenmekten korkmanın hikayesiydi.*

*Mario Levi'nin önsözünden, İstanbul Bir Masaldı, Doğan Kitap, 2006, s. 20.

● **18 Mart 2009** - Murathan Mungan

İstanbul İmgeleri

Hepimiz bir adayız. Ölürsek hatırlanalım, yaşarken başkaları da olabilelim, başkalarına da ulaşabilelim diye hepimiz kendi adamızda konuşuyor, sesleniyor, anlatıyor, yazıyoruz. Bazen birbirimizin kıyılarına uğrayan seyrek anlarla yaşayıp gidiyor, bazen kaybolduğumuz hayatlardan sonra birilerinin karasına vuruyoruz.*

*Murathan Mungan, Yedi Kapılı Kırk Oda , Metis Yayınları 2007, s. 116,

● **15 Nisan 2009** - Şebnem İşigüzel

Kahramanlarımla İstanbul'da

Okuyucular bir nasihat istiyorlarsa, bekliyorlarsa; belleğini kaybettiğinde ölümsüzlüğünü kaybetmişindir, demek isterim onlara. Sonra da yanında yastığın ve lazımlığıyla kendini akıl hastanesinde bulacak olursan, oda arkadaşı diye Shakespeare ya da Ayhan Işık'ı vermezler, çalgıcılarla geri zekalılara kalırsın.

Bence bu kadarı yeter, mutluluğun ve aşkın, yağmurun yağıp yağmayacağını anlamak kadar basit bir şey olduğunu anlatmaya... Benim bu dünyada her şeye bedel birkaç günüm oldu. Şimdi bellek denen o salıncakta, o günlerin üzerinde sallanıp duruyorum, aynı aşk ve mutlulukla.*

*Şebnem İşigüzel, "Marilyn'i Güldürmek" adlı öyküsünden

● **20 Mayıs 2009** - Prof. Dr. Murat Belge

Kent ve Edebiyat: Matlık ve Saydamlık

Köy hayatında herkes komşusunun ne yaptığını bilir. Herkes zaten birbirine benzer. Mekân da ortaktır. Kentte mekân özelleşir, dolayısıyla özel hayatlar nüfuz edilmez olur.

Edebiyatın çeşitli işlevlerinden biri, özel hayatları kapatan duvarlarda pencereler açmaktır.

D. ARKEOLOJİ SÖYLEŞİLERİ

Her ayın dördüncü çarşamba günü 18:30-20:30 saatleri arasında, Türkiye'de arkeolojik kazılar üzerine konuşulacak.

● **26 Kasım 2008** - Prof. Dr. Mehmet Özdoğan

Kırklareli Höyüğü Kazıları

Kırklareli'nde 1993 yılında ba şlayan arkeolojik kazı çalışmaları, tarih öncesi dönemlerde Anadolu ile Balkan kültürleri arasındaki etkileşimin yön ve niteliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu bağlamda, M.Ö. 6400 yıllarında, Anadolu'dan Güneydoğu Avrupa'ya tarım, hayvancılık ve ilk yerleşik köy yaşamını getiren toplulukların bölgede geçirdiği uyum sürecini yansıtan Aşağı Pinar Kazısı, M.Ö. 4300 yıllarına kadar olan dönemi yansıtmıştır. Aşağı Pinar, zengin buluntu topluluğuyla, Balkanlarda bu dönemi en iyi tanıtan kazı yeri olarak tanınmaktadır. İkinci çalışma alanı, Kanlıgeçit Mevkii'nde bulunan ve M.Ö. 3. binyıla ait bir Anadolu koloni yerleşmesidir. Troya ile çağdaş olan yerleşim, Anadolu ticaret ağının Trakya'ya kadar uzandığını kanıtlayan tek buluntu yeridir.

● **24 Aralık 2008** - Prof. Dr. Havva Işık

"Patara-Caput Gentis Lyciae"

"Likya Soyunun Başkenti Patara" Kazıları 1988-2008

Ünlü tarihçi Livius'un "Likya Soyunun Başkenti" olarak tanımladığı Patara antik kentindeki kazı çalışmaları, 1988 yılında Prof. Dr. Fahri Işık tarafından başlatıldı. Kentin tüm yapılarını etkileyen kumul hareketi ve yüksek taban suyu nedeniyle son derece güç koşullar altında gerçekleştirilen kazılar, bilimsel anlamda Likya Tarihi ve Kültürü'nün yeniden yazılmasına neden oldu. Patara çalışmalarına kadar hep Yunan ve Pers kültürlerinin etkisinde ve gölgesinde kalmış taşra karakterli bir kültür coğrafyası olarak tanımlanan ve yayınlarda da hep bu doğrultuda irdelenen Likya'nın, Anadolu'nun kadim yerli uygarlıklarının ayrılmaz bir parçası olduğu ve özgünlüğü, Patara kazılarıyla artık tartışılmayan bir gerçek olarak bilim dünyasına girdi. Likya Birliği'nin başkenti sıfatıyla barındırdığı resmi ve sivil yapılar ortaya çıkarıldıkça, kentin tarihteki önemi belirginleşti ve sadece kendisine yönelik değil, aynı zamanda tüm Likya ve Doğu Akdeniz için belirleyici bilgi ve belgelere ulaşıldı.

Patara kazıları, başlangıcından itibaren aynı zamanda bir koruma mücadelesinin de odağında oldu. Patara'nın barındırdığı kültürel ve doğal değerler daima bir bütün olarak algılandı ve bunların kontrolsüz bir turizm anlayışına feda edilmemesi için gerekli her türlü önlem alındı.

Geleceğe eksiksiz ve onarılarak bırakılması gereken bir kültür ve doğa mirası olan Patara'daki meclis binası, deniz feneri ve yol kılavuz anıtı gibi türlerinde tek yapıların restorasyonu başlamak üzere. Bununla, bilimsel kriterlerin öncülüğünde ve yenilikçi bir yönetim planı çerçevesinde, bilinçli bir kültür turizmi politikasının oluşturularak yaşama geçirilmesi amaçlanıyor.

● **28 Ocak 2009** - Prof. Dr. Oktay Belli

Anadolu'nun En Özgün Uygarlığı: Urartular

Başkentliğini, bugünkü Van Kalesi'nin içinde bulunduğu Tuşpa şehrinin yaptığı Urartu Krallığı, M.Ö. 9.- 6. yüzyıllar arasında, başta Doğu Anadolu olmak üzere, Güney Kafkasya ve Kuzey Batı İran bölgelerinde egemenliğini sürdürdü.

Urartu Krallığı, 250 yıl boyunca Doğu Anadolu Bölgesi'ne altın çağına yaşattı; ilk düzenli karayolu ve kaya tünelleri ile Van Gölü kıyılarındaki limanlar, bu krallık tarafından gerçekleştirildi. Doğu Anadolu'nun ilk kuyumcu toplumu olan Urartular, bölgede bulunan gümüş, kurşun, bakır ve demir madenlerini işletti.

Urartular, yaptırdıkları baraj, gölet ve sulama kanallarıyla, Doğu Anadolu Bölgesi'nde ilk kez sulamaya dayalı modern tarımı başlattı. 1987 yılından günümüze kadar keşfedilen 121 adet baraj, gölet ve sulama kanalı, bu krallığa haklı olarak "Hidrolik Uygarlık" adını vermemize neden oldu. Halen, bölgede bulunan sulama tesislerinin %12'si, geçirdiği küçük onarımlarla 2800 yıldan beri çalışmaya devam ediyor.

● **25 Şubat 2009** - Doç. Dr. Aslı Özyar

Çukurova'nın Batısında Antik bir Yerleşme: Tarsus'un Gözlükule Höyüğü

Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinde bilimsel metodlarla araştırılarak prehistorik katmanları açığa çıkarılan ve yayımlanan ilk yerleşmelerden biri olan Tarsus Gözlükule höyüğü, uluslararası bir üne sahiptir. Kazıyı, 1930-40'lı yıllarda, Amerika'nın Pennsylvania eyaletindeki Bryn Mawr College himayesinde Hetty Goldman yürüttü. Goldman, 20. yüzyılın başlarında henüz kadınlara kapalı bir saha olan arkeoloji alanında döneminin önde gelen, çığır açan bilim kadınlarından. Goldman ve ekibi tarafından ortaya çıkarılan sonuçlar, uzun soluklu bir arkeolojik/tarihsel kesiti ortaya koydu: Höyük, insanların Çukurova'ya temelli yerleştiği Neolitik dönemden itibaren, neredeyse günümüze kadar kesintisiz iskan edilmişti. 2001 yılında, Boğaziçi Üniversitesi tarafından Bryn Mawr College ile işbirliği içerisinde başlatılan yeni dönem araştırmaları, 2007'den itibaren kazı çalışmalarısıyla beraber bu kesitin kırılma noktaları üzerinde yoğunlaşarak, yerleşmenin değişim sürecini anlamaya ve kurgulamaya yöneldi. Sunumda, bu bağlamda, yeni Tarsus-Gözlükule kazısının ortaya koyduğu ilk sonuçlar değerlendirilecek.

● **25 Mart 2009** - Prof. Dr. Nuran Şahin

Kehanet ve Klaros

Klaros, antik dönemi n üç büyük kehanet merkezinden biridir. Pagan inancın bir yaptırımı olan kehanet, kahin tanrı Apollon'un kimliklerinden biridir. Apollon, İzmir'in kehanetini Klaros'ta gerçekleştirmiştir. Kutsal alanın ve "Apollon Klarios Bilicilik Merkezi"nin kuruluşu, Tunç Çağı sonlarına, İ. Ö. 13. yüzyıla değin gider ve kurucusu, Apollon rahibi Teiresias'ın kızı Manto'dur. Biliciliğin suyla yapılması nedeniyle, tapınağın bulunduğu kutsal alan, kaynağın yakınında kurulmuştur. Antik yazarlar özellikle Pausanias, kahin tanrı Apollon Klarios için yıllık ve penteterik Klaria bayramlarının kutlandığını ve sunaklarında 100 hayvan kurban edilmesinin dışında, çeşitli sunular yapıldığını anlatır.

Kazı tarihçesi 1904 yılında başlayan Klaros, 2001 yılından itibaren Türk kazısına dönüştürüldü. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ege Üniversitesi ve TÜBİTAK'ın destekleriyle yürütülen kazılar sırasında bulunan iki arkaik kutsal yol, arkeoloji dünyasında bulunan benzersiz eserlerdir. Bu yollar, ana kenti Notion yönünde güneye devam etmektedir.

● **22 Nisan 2009** - Prof. Dr. Engin Beksaç

Traklarda Kutsalın Göstergesi: Gerçekler ve Yanılgılar

Traklar, dünya tarihinin önemli erken kültürlerinden biri olmasına rağmen, 19. yüzyıl sonrasında şekillenen dünya düzeninde ortaya konan değerlere göre farklı özellikler sergilemesi nedeniyle, genellikle başka kültürlerin gölgesinde kaldığı iddia edilerek ya göz ardı edilmiş ya da başka kültürlerin bakış açısından değerlendirilmiştir. Trak kültürü, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren önem kazanan ve gerçekleri ortaya koymaya başlayan yepyeni bir bakış açısıyla kendi kimliğini anlatmaktadır. Bu noktada birçok Antik Çağ toplumuyla ortak, fakat klasik söylemi altında dayatmalarla kabul ettirilmiş olandan farklı bir kültürel kimliğe sahip Trakların, özgün bir kutsal anlayışı vardı. Bu kutsal anlayışla ortaya konulan kutsal alanlar da farklıydı. Esasında bu farklılık, özündeki ezoterik oluşumla Trakların uzun kültürel süreçleriyle yaşıt birçok çağdaşı derinden etkilemiş ve onların kutsal anlayışlarını şekillendirmişti. Bu kutsal anlayışının yansımaları, Trak topraklarındaki kutsal olgularda ve kutsal alanlarda saklıdır.

● **27 Mayıs 2009** - Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu

Osmanlı Arkeolojisi

Geniş bir tarihi coğrafyaya sahip olan Osmanlı İmparatorluğu'nun maddi kültür verileri, günümüzde yaklaşık 33 devletin topraklarını kapsamaktadır. Bu ülkeler tarafından uzun yıllar reddedilen, yok edilen veya çok yakın bir geçmiş olduğu için inceleme alanının kapsamına alınmayan Osmanlı Dönemi, artık birçok ülkenin araştırmacıları tarafından ele alınıyor. Bu döneme ilişkin kazılar yapılıyor veya yapılan kazılar sırasında ele geçen Osmanlı katmanlarından çıkan buluntular inceleniyor ve o ülkenin tarihi içerisinde değerlendiriliyor. Osmanlı arkeolojisi tarih, ekonomi, maddi kültür, askeri teçhizat, yerleşim, nüfus ve birçok başka konuya açıklık getirebilecek, yazılı belgesi olmayan konulara bilgi sağlayan, arşiv kaynağı olan konulara ise zenginlik kazandıran, gelişmekte olan bir alandır.